

MT-124

March-2019

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Knowledge and Curriculum

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
 (3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) તાત્વિક જ્ઞાનનો અર્થ જણાવી, તત્ત્વજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ જ્ઞાનના સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો.
 (2) પારિસ્થિતિક જ્ઞાનનું મહત્ત્વ જણાવી, તેનાં ઘટકોની ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક જ્ઞાનના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.
 (2) શિક્ષણ અને તાલીમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો :

4

- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક જ્ઞાનનો અર્થ જણાવો.
 (2) તાત્વિક જ્ઞાન ધરાવતી વ્યક્તિના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
 (3) તાલીમના બે તબક્કાઓ જણાવો.
 (4) માન્યતાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
 (5) કૌશલ્યના પ્રકાર જણાવો.
 (6) માહિતી એટલે શું ?

2. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) સાંપ્રત શિક્ષણ વ્યવસ્થા પર સમાજની અસરો વર્ણવો.
 (2) ટાગોરના સાર્વત્રિકરણ અને બિનસાંપ્રદાયિકતાના ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તતાના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
 (2) વૈયક્તિક તકો અને સામાજિક ન્યાયના અવરોધો જણાવો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

3

- (1) સંસ્કૃતિનો અર્થ જણાવો.
- (2) સમતા અને સમાનતા વચ્ચેના તફાવતના બે મુદ્દા જણાવો.
- (3) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તતાનો અર્થ જણાવો.
- (4) સમાજ એટલે શું ?
- (5) સંસ્કૃતિના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.

3. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) અભ્યાસક્રમ રચનામાં સરકારની ભૂમિકા વર્ણવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના મનોવૈજ્ઞાનિક અને સામાજિક આધાર સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) અભ્યાસક્રમ રચના સાથે સંલગ્ન સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.
- (2) પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

4

- (1) અભ્યાસક્રમની કોઈ એક વ્યાખ્યા જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમ રચનામાં સમાજની ભૂમિકાના કોઈપણ બે મુદ્દા જણાવો.
- (3) ગર્ભિત અભ્યાસક્રમ એટલે શું ?
- (4) ગર્ભિત અભ્યાસક્રમના અમલમાં શિક્ષકની ભૂમિકાનાં બે મુદ્દા જણાવો.
- (5) અભ્યાસક્રમના તાત્વિક આધાર એટલે શું ?
- (6) અભ્યાસક્રમનું મહત્ત્વ દર્શાવતા કોઈપણ બે મુદ્દાઓ જણાવો.

4. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) અભ્યાસક્રમ વિકાસના સોપાનોની ચર્ચા કરો.
- (2) અભ્યાસક્રમને સાંદર્ભિક રીતે પ્રતિભાવશીલ બનાવવાની વ્યૂહરચનાઓ સમજાવો.

અથવા

- (1) હિલ્ડા ટાબા સૂચિત અભ્યાસક્રમ વિકાસનું પ્રતિમાન આકૃતિ સાથે સમજાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના સ્થાનિક સંદર્ભોની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

3

- (1) અભ્યાસક્રમને સાંદર્ભિક રીતે પ્રતિભાવશીલ બનાવવો એટલે શું ?
- (2) અભ્યાસક્રમ વિકાસ એટલે શું ?
- (3) અભ્યાસક્રમ મૂલ્યાંકનનો અર્થ જણાવો.
- (4) અભ્યાસક્રમ વિકાસ પ્રતિમાનનો અર્થ જણાવો.
- (5) અભ્યાસક્રમનાં અસરકારક મૂલ્યાંકન માટેના બે સૂચનો જણાવો.

MT-124

March-2019

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Knowledge and Curriculum

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
  - (2) Options are internal.
  - (3) Figures to the right side indicate full marks of the questions.

1. (A) Answer any one group of the questions :

- (1) State the meaning of philosophical knowledge. Discuss the sources of knowledge in terms of philosophy.
- (2) State the importance of situational knowledge and discuss its components.

OR

- (1) Discuss the scope of psychological knowledge.
- (2) Specify the difference between education and training.

(B) Answer any four questions :

- (1) State the meaning of psychological knowledge.
- (2) State two characteristics of a person having philosophical knowledge.
- (3) State two phases of training.
- (4) Specify the meaning of belief.
- (5) State the types of skills.
- (6) What is information ?

2. (A) Answer any one group of questions :

- (1) Describe the effects of society on present education system.
- (2) Specify the concept of universalization and secularism of Tagore.

OR

- (1) Explain the benefits and limitations of educational autonomy.
- (2) Explain the obstacles of individual opportunities and social justice.

(B) Answer any three questions :

3

- (1) State the meaning of culture.
- (2) Mention two points of difference between equity and equality.
- (3) State the meaning of academic autonomy.
- (4) What is society ?
- (5) State any two characteristics of culture.

3. (A) Answer any one group of the questions :

14

- (1) Describe the role of government in curriculum construction.
- (2) Specify the psychological and social foundation of the curriculum.

OR

- (1) Discuss the problems related to the formation of the curriculum.
- (2) Specify the difference between curriculum and syllabus.

(B) Answer any four questions :

4

- (1) State any one definition of curriculum.
- (2) Mention any two points of the role of society in the curriculum construction.
- (3) What is implied curriculum ?
- (4) Mention two points of role of a teacher in implementation of implied curriculum.
- (5) What is the philosophical foundation of the curriculum ?
- (6) State any two points that emphasize the curriculum.

4. (A) Answer any one group of the questions :

14

- (1) Discuss the steps of curriculum development.
- (2) Explain the strategies of making curriculum contextually responsive.

OR

- (1) Explain the model of curriculum development with figure suggested by Hilda Taba.
- (2) Discuss the local context of curriculum.

(B) Answer any three questions :

3

- (1) State the meaning of making curriculum contextually responsive.
- (2) What is curriculum development ?
- (3) State the meaning of curriculum evaluation.
- (4) Mention the meaning of curriculum development model.
- (5) State two suggestions for effective curriculum evaluation.